Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 139.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

SRODA 21 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.		Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr		Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi.
	6	27 5.	63	+17. 7	8	10	Zachodni	słaby	Pogoda	
19	2	5.	59	+25. 9	13.	49	WPł. Wschodni	,,	Pogoda z Chmurami	
	10	5.	33	+20. 8	10	22	Zachodni	,,	,,	

Ogłaszając Prenumeratę na następny Kwartał, Redakcya Gazety Krakowskiej uprasza Szanownych Abonentów o wczesne zapisywanie się; po 6 *Lipca* bowiem zgłaszający się mogliby niekompletne otrzymać exemplarze, gdyż taka tylko liczba odbijać się będzie, jaka się po dzień ten potrzebną być okaże. Prenumerować można we wszystkich Urzędach i na Stacyach pocztowych.— Co do Gazety, ta dla ważnych wypadkow tegoczesnych, odtąd li politycznym wiadomościom przeznaczoną będzie; obwieszczenia zaś rządowe i doniesienia prywatne o ile nie są naglącemi, dwa razy na tydzień t. j. we środę i w sobotę w dodatku dołączane być mają.—Życzący odbierać gazetę w domu, płacą o 1 Złp. więcéj kwartalnie.

OBWIESZCZENIE.

W ogłoszonéj tutaj tymczasowéj ustawie przeciw nadużyciom wolności druku, i o postępowaniu w sprawach drukowych, wślizgnęły się następujące omyłki druku:

W §. 8 Ustawy przeciw nadużyciom wolności druku jest opuszczoném zastósowanie tegoż §fu do §. 4, albowiem w § 8 powinno być zamieszczoném „uchybienia przepisom §. 4, 5, 6, 7, i t. d.

W §. 10 tymczasowéj ustawy o postępowaniu w sprawach tyczących się druku, zamiast zastósowania §. 3, paragraf 1szy winien być zastósowanym.

W §. 20 tejże ustawy w tekscie niemieckim wyrażenie *von der angesetzten Tagfahrt*, winno być sprostowaném w sposób: *vor der angesetzten Tagfahnt.*

W skutek rozporządzeń P. Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 23 i 25 Maja b. r. do LL. 311 i 449 wydanych, powyższe sprostowania dla powszechnéj wiadomości ogłoszonemi zostają.

Kraków d. 9 Czerwca 1848 r.

Franciszek Hrabia SCHLICK
de Bassano i Weisskirchen,
C. K. Feldmarszałek Porucznik, Naczelnik Rządu Cywilno-Wojskowego.

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Od przybyłego wczoraj wieczór podróżnego dowiadujemy się, że Praga kapitulowała. Po piérwszém bombardowaniu miasta, przybyli z Wiédnia komisarze cywilny i wojskowy, radzca dworu Kleczański i jen. Mensdorf objęli władzę, zagrozili jednakże, iż jeźli Prażanie w danym przeciągu czasu kapitulować nie będą, feldm. Windischgrätz obejmuje ją na nowo. Tak się też stało.— Windischgrätz mając sobie zwrócone dowództwo bombardował miasto powtórnie przez godzin dwanaście, w skutku czego nastąpiła kapitulacya, na tych zasadach, iż miasto da 12 zakładników jako rękojmię spokojności i że więźnie z obu stron wypuszczeni zostaną na wolność. Szkody sprawione przez bombardowanie wynosić mają do 5 mil. złr. m k. Pałac Kollowrata, kilka młynów i innych budynków stało się pastwą płomieni. Mnóstwo domów zrabowano i całe rodziny padły ofiarą zemsty żołnierstwa. Strata w poległych dotąd nie wiadoma, zdaje się jednak że około 500 osób zginęło. *(D. P.)*

Według odebranych w Wiédniu wiadomości prywatnych z Innsbrucka, Cesarz mocno zachorował; z tego powodu powrót J. C Mości do stolicy zapewne się odwlecze; w skutku tego Cesarz postanowił wysłać do Wiédnia arcyxięcia Franciszka Karola następcę tronu, jako namiestnika swego z obszerném pełnomocnictwem. Otwarcie sejmu do 6 Lipca odroczone.

Reakcya od kilku dni usiłuje podburzać robotników, a gwardya oraz legia akademicka ciągle jest w pogotowiu na przypadek rozruchów.

Franciszek Szuselka wróciwszy z Frankfórtu, miał na wielkiém zgromadzeniu w Odeonie mowę o teraźniejszém położeniu monarchii austryackiéj. Przychodząc z kolei na Galicyą, wynurzył swoje zdanie co do téj części monarchii, i oświadczył, że

wielki występek rozbioru Polski, tém przynajmniéj tymczasowo wynagrodzić trzeba, aby Galicyi nadać osobną konstytucyą i wszystkie te same swobody, jakie mają Węgry. Zdanie to przyjęto z powszechnym oklaskiem. Temi dniami nadszedł do Pillersdorfa kuryer ze Lwowa, którego minister zapytał co się dzieje w Galicyi? Dowiedziawszy się od niego jaka w tym kraju panuje spokojność, Pillersdorf oświadczył, że podziwia wzorowe zachowanie się Polaków, i uważa ich za godnych wszelkich koncessyj za szlachetne ich postępowanie. Hr. Stadion widząc niemożność utworzenia nowego ministeryum, zrzekł się udzielonej mu nominacyi na prezesa; teraz wszedłszy w związki z gazetą powszechną austryacką, usiłuje zrobić sobie stronnictwo, i dał się z tém słyszeć, iż głównem jego zadaniem będzie zwalenie dworskiéj kamarylli. (D. P.)

Z wczorajszéj gazety wiedeńskiéj tyle tylko dowiadujemy się o Pradze:

Pociąg kolei żelaznéj który 16 b. m. o godzinie 6 wieczór Pragę opuścił, przybył tu 17 o godzinie 2½ z południa. Przy jego odjeździe trwało jeszcze zawieszenie broni. 16go około północy nadeszła telegraficzna wiadomość, że się w mieście tém w kilku miejscach pali, 17go o 1 z rana telegraf już nie odpowiadał, komunikacya zatém przerwana. Około 6 wieczór następująca nadeszła depesza telegraficzna z Ołomuńca: Pociąg ranny nie wyszedł z Pragi, ale tylko z Collina. Nie można zatém ani do Pragi ani z Pragi jechać, i komunikacya rozciąga się tylko do Collina.

AUSTRYA.

Wiédeń 16 *Czerwca.* — Wczoraj popołudniu podburzeni robotnicy, zamierzający przeciwko miastu wystąpić, w skutek deputacyi studentów od tego przedsięwzięcia zostali odwiedzonemi, a tak, utrzymano spokojność. Pomimo tego, gwardya Narodowa póżno wieczór stała jeszcze pod bronią. Nazwisko Windiszgrätza, które od dni marcowych tutejszéj ludności, tak często było straszydłem, przez wypadki Pragskie do części powróciło, a tak, xiążę pojednał się z opinią publiczną. Przy odbywaniu się w tych dniach wyborów na sejm państwa okazała się z strony obywatelstwa zupełna obojętność, tak, że panujące stronnictwo zupełne miało pole do działania. Jasno się pokazuje, że tutejsi obywatele mało mają pojęcia życia politycznego.

Najnowsze wiadomości z Insbruku znowu są pełne nadziei, że Jego C. K. Mość w d. 19 b. m. do Wiédnia wyjedzie. (G. Wr.)

— *Dnia* 15 *Czerwca.* —

Następujące doniesiono nam szczegóły o zamierzaniach w Pradze: — Zaraz w początkach walki, szturmowane było Museum na Graben, gdzie Swornost miała swoje posiedzenia, i zkąd wszystkie meble na tworzenie barykad wyrzucono. Na Rossmarkte mającemu straż oficerowi gdy na zapytanie, dla czego działa wyprowadzono, nieco lakonicznie odpowiedział, oficer Swornosti głowę rozpłatał, a wojsko wytrzymało wystrzały od ludu, nie zaczepiwszy pierwéj. Kapucyn dowodzący oddziałem, został zastrzelony. Syn xięcia Widiszgrätz, rozjadły śmiercią swéj matki, wsiadłszy na konia, spadł ciężko w udo raniony i oficerowi w jego miejsce obejmującemu rozkazy, nielepiéj się powiodło. W ulicy Zeltner, gęsto barykadami zastawionéj, gdzie z okien i piwnic, domów na wojsko strzelano i rzucano kamieniami, bardzo wiele padło ofiar. Z jednéj kompanii Wellingtona, tamże szturmującéj, bardzo mało pozostało. Faster, w czeskim książęcym ornacie, znalazł tamże śmierć oryginalną: otoczony od amazonek i Swornosti, stojąc na czele jednéj barykady, chciał uciec przy wkroczeniu wojska, w téj jednak chwili, od obok siebie stojącego towarzysza broni został zabitym. Wiele także krwi płynęło na ulicy Jezuickiej, a szczególniéj na kamiennym moście, z którego wiele trupów i rannych do Mołdawy wrzucono. Mówią, iż dwie kompanie niemieckich studentów, przyłączyło się do wojska. (G. W.)

— *Dnia* 18 *Czerwca.* —

W dzisiejszéj gazecie wiedeńskiéj ministeryum zawiadamia o słabości Cesarza, i o delegowaniu do Wiédnia arcyxięcia Franciszka Karola jako cesarskiego namiestnika z pełnomocnictwem do załatwienia spraw państwa i przedsiewzięcia w porozumieniu z ministrami wszelkich przygotowań do bliskiego otwarcia sejmu ustawodawczego.

Według odebranego przez ministeryum wojny rapportu feldm. Welden daty 14 b. m. usiłował on zaraz po poddaniu się Wicenzy, skłonić Treviso do kapitulowania. Gdy jednak zamiast przyjęcia propozycyi feldmarszałka, korzystano z naznaczonego przezeń czasu namysłu aby sprowadzić posiłki z Malghery, i wśród chwilowego zawieszenia broni, rozpoczęto ogień z fortecy, feldmarszałek zacząwszy od godziny 6 rano do 6 wieczór miasto bombardował, wojska cesarskie zamknęły je ze wszystkich stron a przednie straże posunęły się aż pod mury jego. Skutkiem tego nadeszła ku wieczorowi deputacya z propozycyą kapitulowania.

Insbruk 11 *Czeewca.* — Dowiadujemy się od dobrze zwiadomionych osób że Jego C. K. Mość nie tak prędko do Wiédnia powróci. Ciągle jeszcze osoby najbliżéj Cesarza będące, sądzą, iż nie dość jeszcze jest bezpieczeństwa w stolicy dla Jego świętéj Osoby. Jest to wielkiém nieszczęściem; gdyż jakieby to wrażenie uczyniło gdybyby nie spełniły się przyrzeczenia Cesarskie, zagajenia Wiédeńskiego sejmu i odwiedzenia wiernych Węgrów z Peszto. Plan podróży Cesarza był już zupełnie gotowym, dnie: odjazdu, zatrzymania się w Salzburgu i przybycia do Wiédnia, już stale były oznaczone i znowu wszystko odroczono. Dobrze myślący mają jeszcze nadzieję w wpływie Hr. Stadiona. Oby tenże połączył się z arcyxięciem Janem, Wessenbergiem i Doblhoffem, aby ukończyć nieszczęsne kobiece panowanie, które zagraża Austryi postawieniem nad brzegiem przepaści.

Agram 6 *Czerwca.* Przy sposobności odśpiewanego *Te Deum*, biskup z Zengg Emeryk Ozegowic, odbył Summę w Illiryjskim języku, któréj już nie mieliśmy od lat 200.

W dniu dzisiejszym przybyła bardzo liczna z Krainy deputacya i złożyła sejmowi petycyą tysiącami podpisów opatrzoną o przyłączenie Illiryi do Kroacyi; deputacya ta przyjętą została z wszelką uprzejmością.

Ban Kroacyi Br. Jellachich wyjechał do Insbruka. Gdy wiele deputacyj z Kroacyi i Slawonii przybyło, ubóstwiany przez nich Ban nie był w stanie przeszkodzić w chwili swego wyjazdu, aby mu nie towarzyszyło 200 deputowanych do Insbruka. W całéj Kroacyi jest spokój, i wszystkich oczy obecnie zwrócone są na miejsce teraźniejszego pobytu Cesarza. Jeżeli Ban złozy w ręce Cesarza swoją posadę, co stale postanowił, wrazie gdyby poddać się miał Magiarskiemu ministeryum, wojna przeto domowa pomiędzy Kroatami a Magiarami była nieodzowną.

Według doniesień dzienników Wirtembergskich flota amerykańska północna, o czém z pewnością twierdzić można, wśród bieżącego miesiąca pokazuje się na północnym morzu. (G. w. W.)

WĘGRY.

Peszt 13 *Czerwca.* — W skutek zaszłych niespokojności, ministeryum wydało rozkaz wydalenia wszystkich cudzoziemców. Tę, w Węgrzech bezprzykładną policyjną surowość, miało wywołać odkrycie, iż tamże wielu cudzoziemców usiłują wzniecać niespokojności. Ministeryalne ogłoszenie nic więcéj nie objaśnia, dowiadujemy się jednak z pewnego źródła iż wielu pożegaczów z Wiédnia i Pragi przez wszczynanie zamieszek usiłowało przeszkodzić przybyciu króla, ustanowiono także nadzwyczajną komissyą policyjną.

Całe miasto przebiega nie do uwierzenia zatrważająca wiadomość, iż w królewskim zamku ujęto mordercę, usiłującego zabić Arcyxięcia vicekróla. (G. Wr.)

Peszt 14 *Czerwca.* Potwierdza się wiadomość o usiłowanym zamachu przeciw arcyxięciu Palatynowi, takowy jednak nie jest szczególnego znaczenia, gdyż zamierzonym był przez pewnego anglika, od wielu lat znanego, jako cierpiącego pomięszanie zmysłów, Tenże potrafił wśliznąć się wewnątrz korytarzy królewskiego zamku udając, jakoby coś ważnego miał z Arcyxięciem do pomówienia, a gdy go straże na powrót zwróciły, dobył nabity pistolet, łatwo jednak ujętym został. Wypadek ten wzbudził w zamku nie mały przestrach, słudzy jednak policyjni w krótce poznali starego waryata Johna. Sledztwo ma nastąpić. — Banat jest w zupełnym stanie wojennym. 10,000 Sławaków, Raizów, Csaikistów, i Serbów mianowicie, coraz daléj posuwają się, posiadając już nie małéj wagi miejsce Titel, stolicę Csaikistów granicznego obwodu, po zdobyciu którego znaleźli tamże 8 dział. To stało się bez walki, gdyż mieszkańcy z Titel do nich się przyłączyli. Teraz mają już znajdować się przed O-Betse. Batalion Węgierskiego pułku *Este* miał być od powstańców rozbrojony i w pień wycięty. Dowiadujemy się jednak z pewnego źródła, że batalion ten żadnego nie miał z powstańcami spotkania. Komisarz rządowy felm. porucznik Hrabowski kommendant Peterwaradynu, swoje siły wraz z pospolitém ruszeniem skoncentrował wewnątrz i zewnątrz twierdzy. Z tąd dziś i jutro wychodzi znaczna część garnizonu. (G. Wr.)

CZECHY.

Praga 14 *Czerwca.* W dniu dzisiejszym nastąpiło zawieszenie broni. Hradszin, Wischehrad i Ziskaberg były w posiadaniu wojska które obozowało w mieście na placu Józefa i na targowiskach końskim, bydlęcym i owocowym. Od Hradschina aż do wieży mostowéj, kommunikacye wojska przeciętemi nie były, lecz odtąd cały most kamienny, jest zabarykadowany, jakotéż cała ulica Jezuicka, Clementinum, Jnstytut techniczny i Bergstein. Wielka liczba familij chroniła się w różnych kierunkach. Z jednéj strony obawiano się pospólstwa, które po pewnych miejscach, mianowicie ku żydowskiemu miastu gromadnie przeciągać zaczęto, z drugiéj zaś strony obawiano się napadu wojska, które przy szturmowaniu domów, jako to u cukiernika Hermana, zegarmistrza Zuchy i po wielu handlach jedwabnych miało się dopuścić rabunku. Mówiono o znacznéj massie zbliżającego się ludu wiejskiego z okolic. Gwoździami nabite cepy i kosy mają być ich bronią. Jakkolwiek osobistość bardzo jest zagrożoną, nie dopuszczają jednak starcia się Niemców z Czechami; zdaje się raczéj, iż siły obydwóch tych stronnictw łączą się przeciw reakcyi, usiłującéj zaprowadzić rząd militarny. Że Niemcy połączyli się z wojskiem, działając z temże nie potwierdza się, miało to wypłynąć z ogłoszonéj już śmierci Fastra, któren w niebezpieczeństwie swego życia, gdy ujrzał oddział strzelców przeciwko sobie wysłany, uszedł szczęśliwie. (G. Wr.)

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 13 *Czerwca.* — Wiadomość, że gwardye narodowe z Pautin, Charenton, St. Cloud, Surène i innych miejscach okolicznych Paryża, wystąpią przeciw zgromadzeniu narodowemu dla zmuszenia go do przyjęcia za członka Ludwika Bonapartego, jako też i liczne massy robotników przez bulwary ku sali posiedzeń ciągnące, takoż w zamiarze dowiedzenia się, czy i dla czego Ludwik Bonaparte nie ma być reprezentantem ludu, zpowodowała władzę wykonawczą do wczesnego uderzenia jeneralnego marszu. W chwili gdy Klemens Thomas naczelnik gwardyi narodowéj pierwszy legion na placu rewolucyi mustrował, wystrzelono z pistoletu do niego przez niewiadomego z massy ludu. Jenerał jednak bez uszkodzenia pozostał, raniono tylko kapitana gwardyi Fabrégo, a byłego kapitana cesarstwa.

Wczoraj nad brzegiem Sekwany, wśród massy ludu, z przejeżdżającego kabryoletu zawołano: Niech żyje Cesarz Ludwik Bonaparte! Niech żyje cesarska Rzeczpospolita! Zatrzymano konia, lecz wołający schronił się w tłum ludu. Minister sprawiedliwości wydał rozkaz aresztowania Ludwika Bonapartego, w skutek polecenia narodowego zgromadzenia. (P. S. A.)

NIEMCY.

Stuttgard 13 *Czerwca.* W niedzielę wieczór znaczne zaszły niespokojności w koszarach 6 pułku piechoty, który zaledwo z Baden przybywszy, został zaraz w koszarach konsygnowany, takowi w skutek rozgrzania trunkiem wzburzyli się; zdaje się iż trunek i pieniądze z zewnątrz były im dostarczone. Hecker był bohaterem ich zapału. Na dziedzińcu koszar zbiegali się w gruppy i ociągali się rozejść. Energicznemu wystąpieniu pewnego oficera, który z dobytą szablą wpadł w jednę z takich gromad, udało się posłuszeństwo przywrócić. W poniedziałek zamieszanie było powszechne.

ANGLIA.

Londyn 12 *Czerwca.* Na dziś spodziewane demonstracye chartystów nie przyszły do skutku i pokój stolicy nie został zakłócony. (P. S. A.)

HISZPANIA.

Madryt 7 *Czerwca.* Poseł francuzkiéj Rzeczypospolitéj, p. Lesseps, przedłożył notę ministrowi spraw zagranicznych xięciu Sotomayor, w któréj Rzeczpospolita hiszpańskiemu rządowi zapewnia najszczérszą przyjaźń.

WŁOCHY.

Rzym 3 *Czerwca.* Gdy wczoraj senat zapowiedział ludowi, że dzień dzisiejszy w dziejach odwiecznego miasta przez otwarcie izb, nową epokę stanowić będzie, rozpoczęto dziś polityczną uroczystość z wielką świetnością. Wśród huku dział z zamku S. Anioła, i w towarzystwie zbrojnéj gwardyi obywatelskiéj i innych wojsk, kardynał Alfieri jako papiezki delegat, jechał o 12 godzinie z mieszkania Piusa IX. przez wspaniale ubrane ulice, do kancellaryi, gdzie na niego oczekiwali deputowani izb. Kardynał w wielkiéj auli, zagaił sejm długą mową i tąż samą drogą udał się do papiezkiego pałacu. Właściwe obrady jutro się rozpoczną. Pius IX. dzień 5 Czerwca chce odznaczyć, jeszcze onegdaj wieczór podpisaném postanowieniem ogłaszającym wolność druku. (P. S. A.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 19 *do dnia* 20 *Czerwca.*

Marasse Amalia ob., Kotkowski Antoni Emigré, Zagurski Alexander ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Küstner Eugeni, Beer Tomasz, do Galicyi.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 2311.

Konkurs-Verlautbarung.

Bei der, der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration unterstehenden k. k. Salinen Berg-Inspection zu Wieliczka in Galizien ist die Stelle des k. k. Bergschreibers, mit welcher die XI. Diäten-Classe, eine jährliche Besoldung von 400 fl. (Vierhundert Gulden) CMze und der unentgeldliche Salzgenuß nach dem Sistem mit 15 Pfund järlich pr. Familienkopf verbunden ist, in Erledigung gekommen.

Die wesentlichen Erforderniße für diesen Posten sind: eine reine korrekte Handschrift, erprobte Gewandtheit im Kanzlei, Registratur und Konzeptfache, dann volkommene Kenntniß der polnischen oder einer andern slavischen Sprache.

Bewerber um diese Dienststelle haben ihre eigenhändig geschriebenen Gesuche bis 1ten July l. J. im Wege ihrer vorgesetzten Behörde an diese k. k. vereinte Salinen und Salzverschleiß Administration zu leiten, und sich darin über ihr Alter, Moralität, zurückgelegte Studien, bisherige Dienstleistung und allfällig erworbene Verdienste durch Original-Urkunden oder beglaubigte Abschriften auszuweisen und weiters anzugeben, ob und in welchem Grade sie mit einem der dieser Salinen Administration unterstehenden Beamten verwandt oder verschwägert sind.

Von der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration.

Wieliczka am 26ten May 1848.

Nro 2375.

Konkurs-Ausschreibung.

Bei der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration zu Wieliczka ist die Stelle des 1tes Kanzelisten mit einem Jahresgehalte von 500 fl. und im graduelen Vorrückungsfalle die 4. Kanzelistenstelle mit jährlichen 350 fl. CM. nebst dem Salzbezuge à 15 Pf. jährlich pr. Familienkopf, zu verleihen.

Bewerber um diese in der XI. Diäten-klasse stehenden Dienstesposten haben ihre eigenhändig geschriebenen Gesuche, mit legaler Nachweisung der erforderlichen Kenntniße im Kanzlei-Registratur und Konzeptfache, dann der vollendeten Studien, der zurückgelegten Dienstzeit, endlich der Kenntniß der polnischen Sprache längstens bis 10 (zehnten) Juli d. J. im Wege ihrer vorgesetzten Behörden hierher zu überreichen und zugleich anzugeben, ob und in welchem Grade sie mit Beamten dieser k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration verwandt oder verschwägert seien.

Von der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration.

Wieliczka am 31 Mai 1848.

C. K. Kommissya Kwaternicza.

Zawiadomia strony interessowane, że bióro C. K. Kommissyi Kwaterniczéj dotąd w Spiskim pałacu w Rynku Głownym będące, w dniu dzisiejszym do domu p. Paczygowskiego pod L. 25 na Stradom przeniesioném zostało.

Kraków d. 19 Czerwca 1848 r.

(2r.) *Hoydziński.*